

HÉT FŐN NAPLO

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egy évre 5 pengő X Félévre 25 pengő
EGYES SZÁM ÁRA:
Magyarországon 10 fillér. Jüdoszlávan
1 dinár. Ausztriában 20 Groschen

POLITIKAI HETILAP
SZERKESZTIK:
DR. ELEK HUGÓ és MANN HUGÓ

MEGJELENIK MINDEN HÉT FŐN REGGEL
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 36. szám
Telefon: József 308-96
Vasárnap (d. u. 4-6): T. 245-81, 245-82

Órákon át zsidóztak, pflujoztak és gróf Klebelsberg kultuszminisztert abcugolták a numerus clausus hívei vasárnap a régi képviselőházban

Wolff Károly és Gömbös Gyula támadása a kormány ellen — Eckhardt Tibor élesen nekirohant Klebelsberg kultuszminiszternek, akit szakadatlanul abcugoltak

Mintha a kommunizmus utáni idők eleve-
nedtek volna meg. Vasárnap délután a régi
képviselet házában gyűlést tartottak különböz
társadalmi egyesületek, meglehetősen nagy
érdeklődés mellett. Az érdeklődés indokolt
volt: órákon át zsidóztak abban a terem-
ben, ahol hetvenkilenc évvel ezelőtt a márciusi
eszmék: a jogegyenlőség elveit törvénybe
iktatták. „Le a zsidókkal!” „Akasz-
tófát a zsidóknak!” Pfu! Pfu! A helyérol
— kiáltották a megjelentek megújuló erővel,
szakadatlanul egész vasárnap este.

A numerus clausus híveinek erről a gyűlé-
séről a következő tudósításunk számol be:
A Társadalmi Egyesületek Szövetségének
több alosztálya gyűlést hívott össze vasárnap
délután öt órára a régi képviselőházba, hogy
tiltakozzék a kormánynak a numerus clausus
módosítására vonatkozó terve ellen. A
gyűlést Altenburger Gyula, a TESZ alelnöke
nyitotta meg, aki bejelentette, hogy

**Tormay Cecel gyengékedése miatt, Te-
leki Pál gróf pedig akadályoztatása mi-
att kénytelen volt távolmaradni.**

Altenburger Gyula megnyitószerében azt
hangoztatta, hogy higgadságra van szükség,
amit azonban nehéz megőrizni, amikor
a trianoni szerződés ratifikálásának mai,
hetedik évfordulóján, külföldi és belföldi
nyomásra, annak az egyetlen magyar tör-
vénynek a megváltoztatására tesznek kísér-
letet, amely törvény a magyar faj érdekei-
nek megővését célozza.

Altenburger Gyula elnöki megnyitószeré-
sében kérte Eckhardt Tibor, majd Göm-
bös Gyula, később Wolff Károly, akiket úgy
a terem közepén háromsúly alakban el-
helyezkedett feketekes és fohos-
sasok,

mint a nagyszámúan egybegyűlt hallgatók-
özönség is percekig tartó hangos odáciban
részesít. Altenburger Gyula közben élesen tá-
madta a zsidóságot.

**Valahányszor zsidóságról beszélt, a kar-
zatokon százával kiáltották: — Pfu!
Pfu! Le a zsidó világalommal!**

Altenburger Gyula egyébként beszédében
azt állította, hogy „a zsidóság feneketlen
gyűlölettel viselkedik minden más nép iránt
azért, mert századokon keresztül páriászor-
ra volt kárhoztatva”. Trianon az oka, hogy
zsidókérelme van Magyarországon — mon-
dotta az elnök, mire újból viharos felkiál-
tások hangzottak el a karzatokról:

— A zsidók raboltatták fel az országot!
Altenburger Gyula Kossuth Lajost is meg-
támadta, azt állította ugyanis, hogy
a zsidóság emancipálása, ami ebben a
teremben történt, Kossuth Lajosnak és
Deák Ferencnek nagy tévedése volt,
mert az a szabadság, amit a zsidóknak
adnak, egyenlő azzal az eljárással,
mintha a fenévedakát kiengedik a ket-
retekből.

Nem kevesebbet követelt ezután Alten-
burger Gyula, mint azt, hogy a zsidókat semmi-
féle intellektuális pályára ne engedjék be,
többé egyetlen zsidó hallgatót az egyetemre
ne vegyenek föl mitaddáig, amíg az ügyvédi,
orvosi és mérnöki pályán lévő zsidók száma
le nem száll az összlétszám öt százalékára.

ECKHARDT TIBOR
volt a következő szónok, aki azzal a kér-
désrel foglalkozott beszédében, igaz e, hogy

a külföldi nyomása kényszeríti a jelenlegi
magyar kormányzatot a numerus clausus
megváltoztatására, vagy pedig csak kran-
pusznak használják a külföldet arra, hogy
a nemzeti társadalomra rákényszerítsék
idegen tényszék akaratát. Nem hiszi, hogy
akadna magyar államférfiu, aki
ezzel a hitvány ürügyvel akar né-
indokolni a numerus clausus módosítá-
sának szükségességét.

„Ha nem mond le, le kell huzni!”

— A kultuszminiszter — mondja Eckhardt
Tibor — már tavaly megígérte a népszövetségi
ülésen, hogy a kormány az arra alkalmas
pillanatban önként hadtalon kívül fogja he-
lyezni a törvényt. Itthon mégis azt hirdette,
hogy megvédte a numerus clausus. Ezért is
a keresztény társadalom még ünnepele is.
Tegnap egy bécsi lapban Klebelsberg újra
bejelent, hogy a kormány vele együtt ré-
góta el van szánva a numerus clausus által-
lan örökségének megváltoztatására. Eckhar-
dot tilt újra felbeszajítja a közbeszólások
áradata.

— Mondjon le! Ha nem mond le, le
kell huzni! Pfu! Le vele!

Kiabálták minden oldalról.
— Kérdem — folytatta Eckhardt — vaj-
jon ugyanezt mondta-e az egyetemi hallga-
tóságnak is a kultuszminiszter.

**Hatalmas visszhangként kiáltottak visz-
sza a hallgatóság soraiában: — Hazudott!**

— Arra kérjük a kultuszminisztert (Nem
kérjük, hanem követeljük! — kiabálják
minden felől), hogy két allentmondó nyilat-
kozata után tegyen egy harmadikat is és azt
kérdézzük tőle, hogy mondja meg benne,
mikor mondott igazat. (Nagy taps.) Ha a
népszövetség gyakorolna is nyomást a kor-
mányra, kérdezem, hogy a nemzeti kiseb-
bségekkel szemben tanúsított legutóbbi magatartása
után, remélhetjük-e tőle, hogy egy lépéssel
is előbbre jutunk, ha kivánságát a nu-
merus clausus tekintetében teljesítjük.

**Közbekiáltások: — Akasztofát a zsidók-
nak! Pfu! Klebelsberg! Le vele!**

Miután a közönség már közel ötvengyedőn
át pflujozta Klebelsberg kultuszminisztert és
egy-egy abcugolás perceként át megisméllődött,
a rendőrhatalóság képviselője végre kérte az el-
nökök, hogy csináljanak rendet. Közben Eckhardt
újra fejezte be beszédét:

— Nem provokálnak senkit, de a kormány
is hagyjon békét, mert ha provokál a kérdés-
ben, akkor a törvénykezvnyvel a kezünkben
meg fogjuk videni a magyar nemzet érdekét
és becsületét. (Óriási taps.)

Eckhardt Tibor után percekig tartó éljenzés
között

WOLFF KÁROLY
kezdett beszélni. Azt hangoztatta, hogy elég
volt a kétszínűség politikájából. De nem elég
csak jöngjongan! Tekintünk befelé! Egy kiinduló
nagy harc előestéjén tartunk seregszemlét!
Hogy lehet az, hogy
a politikai jellemtelenség szemrehányás né-
kül meg mer jelenni a fórumon.

Hogy lehet az, hogy politikusok, államférfiak
működésében abban merül ki, hogy tudnak vissza-
jeléni menni.

GÖMBÖS GYULA
vita a következő szónok. Arról beszélt, hogy a
numerus clausus el vagy ha a keresztény
trányság és ebben a küzdelemben semmiféle
eszközöl sem szabad visszaradni.
Erre a kijelentésre percekem át tartó taps-
viharban tört ki a közönség.

Amikor Eckhardt a népszövetségről be-
szélt, a hallgatóság egy része kiabálni kezd:
Sóhivat! Sóhivat! Eckhardt ezután a
kultuszminiszter szerepével foglalkozik s mi-
kor Klebelsberg nevét említi
a hallgatóság soraiában helyet foglaló
diákság hangosan abcugolni és pflujozni
kezd.

„Ha nem mond le, le kell huzni!”

Ejlen a magyar Mussolini!
kiáltották a lelkes hallgatók. Gömbös pedig
folytatta. Azt fejtette, hogy a kormány a kül-
földön nem gondoskodott a numerus clausus-
törvény megvédéséről, nem világosította fel a
kijelölt sajtót és a közvéleményt a törvény
indokolt voltáról.

Genfbe egy olyan embert küldött, aki haj-
ladozni és mentegéződni ment oda.

A keresztény törvényhozók követelik, hogy egy
olyan megfelelő férfi menjen ki Genfbe, aki a
kérdés lényegét az egész világ szine előtt meg-
világítja és visszautasít minden bállegyenke
való beavatkozást. Aki megmagyarázza, hogy
egy numerus clausus nem jogfosztó, hanem
igazságos törvény, amely a számarány szerinti
érvényesülést jelent. Olyan férfi menjen

„Minek is örüljön ez a Kossuth?”

Peyer Károly és Propper Sándor beszéde a szocialdemokraták emlékkünnepélyén a Kossuth-szobornál

A szocialdemokrata párt vasárnap délelőlt
föltíz órára népgyűlést hirdetett a Kossuth-
térre, hogy a hivatalos ünnepségtől függetlenül
leírja kegyeletét Kossuth Lajos emléke iránt.
Már kilenc óráról kezdve özönlött a nép az új
Kossuth-szoborhoz, amelynek talapzatán hatalmas
koszorúk és kis ósziórások bokrétlák tö-
mege hevert. Másfél órán át tartott a gyüleke-
zés. Több mint tízezerre tehető a megjelent
érdeklődők száma. Mielőtt az ünnepség meg-
kezdődött volna, a szocialdemokrata párt tilt-
karsága elhelyezte koszoruját a szobor talap-
zatára.

**A hatalmas babérkoszorú közepén óriási
főrtösszesség csokor, a koszorú vörös szal-
lagján pedig ez a felírás: „Kossuth Lajos-
nak a magyarországi szocialdemokrata
párt.”**

Pontban tízenegy órákor nyitotta meg a népgyűlést Szakasas Árpád, a párt képviselői fő-
titkára. Udvozolta azokat, akik előtte hittel
tették a negyvennyolcas forradalom és Kos-
suth Lajos eszméit mellett, majd javasolta, hogy
előnké Propper Sándort válasszák meg.

PROPPER SÁNDOR
a rögtönzött elnöki emelvényen azzal kezdte
megnyitó beszédét, hogy „a felszabadított
jobbágyok jogtalan utódai jöttek ma ide a hi-
vatalos ünnepség után mélyről jövő ünneplésre.
Eljöttünk hetvenkilenc évvel a nagy aradás
után tetemrehtni, számonkérni a márciusi
örökséget számonkérni március a szellemét,
amely nekünk lángolt.” Majd megállapította,
hogy „késő koros utódok kiforgatták a ma-
gyar népet jogos örökségéből.” Beszéde to-
vábbi során Propper Sándor arról beszélt, hogy
a magyar unakétség ide hozta Kossuth Lajos
szobrához megtiporásának minden őszsze-
gűlt keserűségét. „Hidig szobor tövében ál-
lunk — mondotta a többek között — de fül
bunkunket az a tudat, hogy ha a szobor meg-
tudna elevenedni, kőannapokt amlar a szob-
rúkból, kezét nyujtaná az elnyomott magyar

ki, akinek szent elhatározás, hogy megvédje a
törvényt, aki azzal a tudattal megy ki, hogy
ott egy szent ügyet képvisel.

Gömbös Gyulának ez a közönség nagy ré-
szének véleménye szerint, Apponyi Albert
gróf ellen irányuló támadása minden ki-
sérő megjegyzés nélkül hangzott el,

mire Gömbös így fejezte be beszédét:

— A józan magyar zsidóság az utolsó per-
cében maga fogja a kormányt kérni, hogy vegye
le napirendről ezt a kérdést, ha nem akar a
kormány hátamögül keztyűt dobni a magyar
keresztény társadalomra. En csak annyit mon-
dok, hogy ezt a keztyűt felvesszük és le nem
teszük, ha az egész magyarság elpusztul is,
amig vissza nem szerezük ebben az országban
a keresztény magyarság pozícióját.

Milotay István felszólalása után Altenburger
elnök közölte a nagygyűléssel, hogy a budá-
pesti nagygyűléssel egyidejűen az országban 39
gyűlést fogják a numerus clausus megváltoztatá-
sára ellen. Végül határozati javaslatot terjesz-
tett be, amely szerint a naggyűlést tiltakozó a
numerus clausus megváltoztatása ellen, követeli
a törvény kiterjesztését, követeli a diplomák
nosztrifikálásának numerus claususát, kiontja
az idegenek hivatalos alkalmazásának törvényes
rendezéséről a numerus clausus szellemében. A
határozatról feliratban értesítik a kormányt,
a képviselőházat és külön feliratot intéznek a
kormányhoz is.

nép felé és ajkáról új hívó szót zengene új,
döntő szabadságharcra.”

Kossuth Lajos emlékének jelentőségét

PEYER KÁROLY
meltatta. Aból indult ki, hogy Kossuth Lajos
idegenben, hontalanságban, a hivatalos ma-
gyar nemzetől megtagadva halt meg és évti-
zedekre volt szükség, amíg az ország fővárosa
leróttá nagy fálval szemben halálját. Majd így
folytatta:

— Mi, a negyvennyolcas eszmék igaz, őszinte
követői, eljöttünk ide, hogy küllön, minden be-
folyástól mentesen tegyünk hitvallást meggyő-
ződésünk szerint „Kossuth, a nagy magyar al-
lamférfiu eszméi mellett. Országháborító lesz
belőled, — mondotta Kossuth Lajosnak gyer-
mekkorában a tanára, 1837-ben pedig az akkort
jüggellett bíróság Kossuth Lajost „országhábo-
ritó” akkikérett háromévi börtönre ítélte, amit
a hatszennyes tábla négyévi börtönre emelt
föl. Széchenyi a hírlapírás abbahagyására szólította
föl Kossuth Lajost, de őt nem lehetett megfélemlíteni.

Peyer Károly ezután a Habsburgok szerepéről
beszélt.

**Amikor a Habsburgok nevét említette, a
tömeg percekig tartó lármában tört ki:**

— Pfu!, pflu! Le velük!

kiáltották minden oldalról, mire Koppanyi Pál
rendőrfőtanácsos felhívta Propper Sándort, a
népgyűlés elnökét, hogy a közbeszólókat
csendesre intse.

Peyer Károly azzal a megállapítással foly-
tatta beszédét, hogy Magyarországot sohasem
csontokt volna meg, ha a negyvennyolcas for-
radalom és a negyvenkilences szabadságharc
nem bukkott volna el.

— Kossuth Lajosról azt hirdetik, — mon-
dotta, — hogy az egész magyar nép. Mégis
azt érezzük, nekünk több volt, mint másnak.
Több azért, mert az emelkő államok hozták,
hiszen ő állást foglalt a rendi akadémia ellen,

Yelzabadította a jobbágságot és azt hirdette, hogy az alkalmi épületét a kiállításokhoz homokfaljairól a demokrácia rendhíven állítsa alapjára. Kélt helyezni. Kossuth Lajos állást foglalt a gondolat szabadság mellett. Sajátzabadságot követelt és ezért végül szenvedett börtönt, lapelközöt, lapheletét.

Közben, mikor Pezer Károly Kossuth franciaországi látogatásáról beszélt és a francia közvéleményről mondott szavai idézte, a tömeg a közvéleményt kezdte élni, mire a rendőrfőnökök újra figyelmeztette az előzők, hogy a közvélemények akadályozza meg.

Pezer Károly ezután a szoborról beszélt. — Végre itt áll a törvényhozás épülete előtt Kossuthnak és miniszterének a szobra.

Budánál Kossuthot állították fel. Mások ezt kifogásolják, mi kevésbé kifogásolják. Ugyan minek örülni ez a Kossuth? Nagyon stiluszer ez a Kossuth.

Az ország függetlenségét, amiért Kossuth Lajos harcolt, visszanyertük, de elvesztettük az ország nagy részét. 1848-ban az egész ország népe Kossuth mellé állt, mert a szabadságot harcolt. Egy nemzet egységesen összefogni csak a szabadságjogok kiadásában tud. Az élvimólok csak szorongók, lakajokra és börtönökre támaszkodnak.

Pezer Károly azzal a felhívással fejezte be beszédét, hogy a szociáldemokrata párt munkássága legyen hű Kossuth emléméhez.

A záróbeszédet Propper Sándor mondotta: — A dolgozó magyar nép — ugymond — nyolcvan esztendővel a márciusi forradalom után sorakozók egy végső nagy erőfelzárkózást.

A rendőrfőnökök figyelmeztette a szónokot, hogy ne térjen el a napirendről. A tömeg megelégedés izgalommal fogadta a rendőri beavatkozás és ilyenek kiáltozott Propper fele: — Csak folytatás!

Propper Sándor folytatja beszédét, mire újra rendőri beavatkozásra került a sor. Amikor Propper azt mondotta, hogy a mai nap legyen megindítója egy új nagy harcnak, amelynek célja az általános titkos választások kiadása. Végül is így fejezte be beszédét:

— A mai nap legyen kiinduló pontja egy új korszaknak, egy új márciusi eskünek: Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

Ezzel be is fejeződött az ünnepség, mire a tömeg a szoborhoz nyomult előre, amelynek talpazatára erővel szökték az ösztroákot és kizsantókat. Alig öt perc telt el az ünnepség befejezése után, amikor lovasrendőrök indultak meg az emberekkel teli téréen és gyalogos rendőrök sokaságával arra kényszerítették a tömeget, hogy azonnal oszoljon szét és menjen haza. Negyedóra múlva már csak a szobor körül áll néhány érdeklődő.

ALPÁR GITTA

magyar dalainak kitűnően sikerült lemezei mátl kezdve minden délután 3-6-ig díjtalanul meghallgathatók a **HOMOCORD** bemutatkozó szalonjában VII. Wesselenyi u. 8. lémelet.

Közelharc egy dühöngő elmebeleggel, aki beretivával és baltával akarja kilrtani családját

Vasárnap délelőt Ujpesten a Veneziánor Lajos utca 14. számú házában nagy rémületet keltett Kiss János 39 éves málözösgéd, akin ki-tört ki az elmebaj s ki akarta irntani a családját.

A kor reggeli órákban a ház lakói arra lettek figyelmesek, hogy Kissék lakásából verekedés zajn és röviddel utána segítségkiáltások hallatszóttak ki. Amikor a lakók odasiettek, megrémülve állapították meg, hogy Kiss János kitört az elmebaj és lakásának ajtaját magára zárva egy

éles beretivával és baltával fellegyerkezve állandón az kiabálta:

— Megyök mindenki, aki a közlembé mer jönni. Kitörtm a családomat.

Egyesek nekibátorodva beakartak hatolni a lakásba, erre azonban Kiss saját torkára illesztette a beretőt és megfenyegette a közeledőket, ha bemennek a lakásba,

megöli magát.

Közben az örszemes rendőr segítségül hívott társaival együtt behatolt a lakásba és hosszas küzdelem után, melynek során Kiss János most már teljes dühben a rendőröknek rontott, sikerült megfékezni a dühöngőt, akit az újpesti ker. kapitányságra állítottak elő, ahol a rendőrorvos megállapította, hogy Kiss János köz- és önvészélyes örlt. Kistt a mentők az angyal földi elmeógyógyintézetbe szállították.

Ullágszenzáció!

A ullághírű mulatt táncospár SERA ACHMED és BEN TIBER ma záróra 5 órakor a TABARINBAN

A fővárosi választás idejéről minden kombináció korai - mondja Scitovszky belügyminiszter

A főváros ma terjeszti föl a belügyminiszterhez az új költségvetést

Scitovszky Béla belügyminiszterrel beszélni, aki a következőket mondotta:

— A fővárosi törvényjavaslat parlamentli tárgyalásának időpontjáról még nincs döntés. Még csak megközelítően sem mondatom meg, hogy a fővárosi törvényjavaslat mikor kerül a képviselőház napirendjére. Mindazok a hírek, amelyek erre vonatkoznak a sajtóban megjelentek, egyszerűen találgatások. A meghatározottabban kijelenthetem, hogy a fővárosi törvényjavaslat tárgyalására és az új közszégi választások időpontjára vonatkozóan minden kombináció korai.

Teljesen bevartott kormánykörökben egy tudják, hogy a fővárosi törvényjavaslat tárgyalására az 1928-29. évi költségvetés megszavazása után, tehát előrelátóan áprilisban vagy májusban kerül a sor. A fővárosi javaslat tárgyalásának időpontja még kétséges, annyi azonban bizonyos, hogy a nyári szünet előtt feltétlenül tető alá kell hozni a

új fővárosi törvényt, annál is inkább, mert 1928 december harmincegyedikén lejár a ki-sorsolt bizottsági tagok mandátuma. Eppen erre a körülményre való tekintettel bizonyosra vehető az is, hogy

az új közszégi választások a jövő év őszén fognak lezajlani.

A főváros tanácsa tegnap rendkívüli ülést tartott, amelyen befejezte a főváros 1928. évi költségvetésének egyeztetési munkálatait.

Az új költségvetést ma délelőt terjeszti föl Spilcz Jenő polgármester a belügy-miniszteriumhoz.

Az új költségvetést a vonatkozó rendelkezés szerint harminc napig közszemlére kellett volna kitenni, minthogy azonban a közszégi háztartások ellenőrzéséről szóló törvény ugy intézkedik, hogy a jövő évi költségvetést november tizenötödikéig fel kell terjeszteni a belügyminiszterhez, a költségvetést közszemlére kitenni nem lehet.

Politikai körökben a költségvetés nagy vitája után élen érdeklődéssel várják Scitovszky Béla belügyminiszter döntését, már csak azért is, mert ez lesz az első alkalom, amikor a kormány az említett törvényben nyert felhatalmazás alapján önkényesen is változásokat eszközölhet a főváros költségvetésén.

Rothermere lord cikkeinek hatása alatt a magyar államnak ajándékozták a bécsi japán kiállítás anyagát

A világháború befejezése után a japán politika felismerte Középeurópa nagy gazdasági jelentőségét és elhatározta, hogy a japán ipar és iparművészet részére közvetlen európai kapcsolatot teremtsen. A japán kereskedelmi kamaraak szövetsége kiküldte a japán külkereskedelmi szövetség igazgatóját, Nakamura Shotarót Bécsbe, hogy az ősi miniatúrásan kiállításal vegyen részt. Ez a kiállítás rendkívül nagy feltűnést keltett és az osztrák kereskedők óriási összegeket kínáltak a kiállítás anyagáért, amely most érdekes körülmények között

teljesen ingyen jutott a magyar állam birtokába.

Nakamuro Shotarónak ugyanis Bécsben véltetlően

kezdte kerülni a Dally Mallnac az a száma, mely Rothermere lord első, Magyarorszag érdekeben írt cikkét tartal-

mazta. A cikk hatása alatt Nakamura Shotaro elhatározta, hogy a bécsi kiállítás teljes anyagát ingyen átengedi a magyar államnak.

Az ajándékozás tervét az illetékes magyar körök is természetesen a legnagyobb örömmel fogadták, erre Nakamura eljött Budapestre és itt az ajándékozás részleteire és az áru Budapestre szállítására vonatkozólag megállapodást létesített. A Magyarországnak ajándékozott kiállítás anyag selyemneműekből, porcellánokból és kínai ezüsttárgyakból áll. A bécsi kiállítás lezárása után a gyűjteményt 25 ládába csomagolták, hajóra rakták és a japán költségen Budapestre szállították.

A japán gyűjteményt a kormány rendelkezése folytán kiállítják a technológiai intézetben. A kiállítás január 1-én nyílik meg, majd az anyag a felsőipariskolába és a női ipariskolába kerül állandó elhelyezésre.

Többmilliárdos család után Délamerikába szökött két budapesti textil-nagykereskedő

Ausztria és Svájc csaknem minden nagyobb textilkereskedőjét becsapták

Néhány héttel ezelőt a főkapitányságon megjelent egy nagy bécsi textilkereskedő cég jogi képviselője s

bűnvádi feljelentést tett két budapesti textilnagykereskedő ellen.

Walder Józsefet és Surányi Miklóst jelentették fel hitellelési család címén, mert több ezer svájci frank értékű textilárut vettek át s az árú továbbadták anélkül, hogy a cég követelést kiegyenlítették volna.

Walder és Surányi néhány esztendővel ezelőt nyitolták meg textilüzletüket, amely eleinte kitűnően jövedelmezett.

Hatalmas külföldi üzleteket kötöttek s rövidesen milliárdos forgalmat bonyolítottak le. A legnagyobb s legelőkelőbb osztrák, német

és svájci cégekkel állottak már üzleti összeköttetésben, amikor váratlanul feltelet nehézségekbe jutottak. Walder és Surányi azonban el-ülkötötték fizetlésképtelenségüket s

mikor már csőd szélén állottak, milliárdos értékű árukat vettek bizományba külföldi üzlethelelőktől és ezeket azután nyomban továbbították,

anélkül, hogy hitelezőik követeléseit rendezték volna.

A főkapitányságra emiatt sorozatosan érkeztek a feljelentések Walder és Surányi ellen. Az első feljelentés után egy nagy bécsi cég a Siegfried Salzer textilüzlet tett feljelentést a főkapitányságon 6000 svájci frank értékű áru elcsikkasztásáért, majd Eugen Danz svájci cég feljelentése érkezett meg, amely

tíz ezer svájci frank értékű áru bűnös el-tulajdonításával vádolja Waldert és társát.

Napról-napra szaporodtak a feljelentések, amelyeket különböző bécsi, berlini és svájci cégek adtak be ellenük, akik több millárdot követelnek Waldert és Surányit.

Néhány nappal ezelőt detektívek mentek ki Surányi és Walder lakására, de már egykötet sem találtak meg; mindketlen megszöktek Budapestről, miután Ausztria és Svájc csaknem minden nagyobb textilkereskedőjét becsapták. Állítólag mind a ketten

Dél-Amerikába szöktek. A főkapitányság nyomozólevelet bocsátott ki a megszökött textilnagykereskedők ellen.

Autóösszeütkezés Szeged mellett öt könnyű sérüléssel

Szeged, november 13. (A Hétfői Napló tudósítójától.)

Szombaton este könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Szeged—budapesti országúton. Kistelekről, Szücs kisteleki pékmaster autóján öt fiatalember igyekezett Szegedre, a színházi előadásra. Kistelek és Szeged között az autó találkozott egy szemközti jövő autóval. Mindkét autónak élesen világított a reflektora s a sofförök csak az utolsó percben vették észre az egymással szemközti haladó két gépkocsit. Ekkor azonban

már nem lehetett kikerülni az össze-ütkezést.

A nagy sebességgel haladó kisteleki autó az összeütkezés következtében

felborult.

Utasai széles ívben kirepültek belőle. Szerencsére valamennyien csak könnyebben sérültek meg.

Vadászlovakoma után rálőtt a házigazdára

Szeged, november 13. (A Hétfői Napló tudósítójától.)

Szombaton, a késő esti órákban kisebb vadásztársaság tört be vadászat után Tóbbás Péter gazdához lakmározására. Az éjféli utáni órákban meglehetősen boros hangulatban volt a társaság, amidőn Pál Sándor üvegüzájára gazda távozni készült. Társai mindenóron ott akarták meg tartani, de Pál Sándor nem tárgyalt szándékától. Befogta kocsiájába a lovakat s éppen indulni akart, amikor vadásztársai a kocsi elé álltak s megakadályozták az el-indulását.

A kocsi körül Pál Sándor és társai között heves jelenetek játszódtak le. Pál ingerült állapotban

előkapta revolverét s társal közé lött.

A golyó a házigazdát, Tóbbás Pétert érte, aki nyomban összeesett.

A súlyosan sérült gazdát kocsiin, életveszélyes állapotban a szegedi kózkórházba szállították. Pál Sándort, aki kocsiján sebes iramban hazatért,

a hajnali órákban csendőrök szállították el a lakásáról a szegedi ügyészség fogházába.

Szent Margit-szigeti Szanatórium

Kitűnő őszi és téli kurák Tökéletes diétás konyha

Hénes és szénsavas forrástürodük a lakosokbanban

Szobák ötszori étkezésessel és fürdőekkel 20.— P-től

Szent Margitszigeti Nagyszálloda

Kényelmes, csendes tartózkodás. — Központi fűtés. — Olcsó szobákak Étterem saját kezelesben. — Napl pénz P 720

Közvetlen autobusközlekedés az Erzsébet-tér és Sas-utca sarkától

Menetidij 40 fillér

AZ ERNST-MUZEUM AUKCIÓI XXXVII

KIÁLLITÁS: November 13-20-ig délelőt 9-től délután 5-ig

Dr. Mezey Ferenc hagyatéka Kilenyi Hugó gyűjteménye II. rész Farkasházy Jenő herendi hagyatéka II. rész

AUKCIÓ: November 25-től naponként délután fél 4-től

valamint főúri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak, őrölt, gobelinok, szőnyegek és bútorok

Vasárnap letartóztatták Párizsban Blumenstein ötödik cinkosát

Ujabb letartóztatások várhatók — A Ferenc-körut környékén keresik a kötvénycsempészek budapesti társait

A kötvényhamisítás ügye ma már négy állam rendőrséget foglalkoztatja. Nyomozást folytat a párisi és a budapesti rendőrség, azonkívül a berlini és bécsi rendőrfőnökségek is bizalmas megfigyeléseket végeznek. Az események központja azonban természetesen Páris, ahol ma újabb nagy feltűnést keltett előtörtént, amennyiben letartóztatták Blumenstein ötödik büntetését. A világhírességet dagadt kötvényhamisítóról a *Hétfői Napló* párisi, bécsi és budapesti tudósítói az alábbiakban számolnak be:

Letartóztatták George de Falois biztosítási ügynököt

Páris, november 13.

(A *Hétfői Napló* tudósítójától.) A kötvényhamisítás ügyében dolgozó vizsgálóbíró két elfogatóparancsot bocsátott ki Blumenstein büntetés ellen. Az egyik neve ismeretlen, a másik azonban ma már a rendőrségre került. Mint ismeretes, tegnap letartóztatták Jean de Falois igazgató-mérnököt, aki összeköttetésben állt Blumensteinnel. A vizsgálóbíró újabb elfogatóparancsainak egyike az igazgató főnévre, George de Falois negyvenhét éves biztosítási ügynökre vonatkozott. Megállapították ugyanis, hogy

George de Falois vállalkozott arra, hogy mint a hamisított magyar államadóssági kötvények tulajdonosa lépjen

Korányi magyar követ legújabb nyilatkozata

Páris, november 13.

(A *Hétfői Napló* tudósítójától.) Korányi Frigyes báró, párisi magyar követ ma fogadta a *Paris Midi* munkatársát, aki előtt a következőket mondotta:

— Nem tudok arról, hogy bármilyen politikai személyiség is összefüggésben állna a magyar állampapírok hamisításának ügyével. Mindenesetre kizártnak tartom azt, mintha az utóállamoknak egy képviselője a Caisse Commune-vel összeköttetést tartott volna fenn. Ez annál inkább lehetetlen, mert a magyar daraboknak a lebélyegzése a német *Credit Institut* által történt. A francia kormány teljes jóindulattal bizonyítja az is, hogy mindent elkövetnek a párisi hatóságok az ügy teljes és maradék nélkül való felderítésére.

A legújabb párisi hírek szerint egyébként a szakértők az eddig megállapítható kárt 50 millió aranymárkára becsülik. Ez az összeg azonban még nem végleges.

Blumenstein védője nyilatkozik a Hétfői Naplónak

Bécs, november 13.

(A *Hétfői Napló* bécsi tudósítójától.) A *Hétfői Napló* bécsi tudósítójának vasárnap alkalmával Bécsben beszélgetést folytatott Blumenstein bankár jogi képviselőjével, dr. Bessermann Lipóttal. Bessermann, aki több év óta

A rendőrség ma jelentést tett a pénzügyminiszteriumnak

A nyomozás budapesti vonatkozásairól eddig nagyrészt a valóságban nem megfelelő hírek kerültek forgalomba. Budapesten eddig még senkit sem hallgattak ki a főkapitányság büntügyi osztályán. Az ügy inkább a politikai osztályt foglalkoztatja és ide továbbították a rendőrségre érkezett néhány névtelen bejelentést is. Zedorszky Oszkár detektívot tügyelő, aki október 29-ike óta Párizsban tartózkodik és illandó érintkezésben áll a francia hatóságokkal, a nyomozás adatairól napoként jelentést küld a párisi magyar követség útján. A jelentések Hetényi Imre dr. főkapitányhelyettes kezében futnak össze.

fel. A biztosítási ügynököt ma reggel detektívek a vizsgálóbíró elé állították, aki előtt vallomást is tett, a jegyzőkönyv aláírását azonban megtagadta.

A vizsgálóbíró letartóztatta és átkiszérelte a *Santé*-fogházba. Védőjét csak néhány nap múlva nevezi meg.

Blumenstein Józsefet, akit a *Santé*-fogházba vittek, holnap kihozzák a fogházból, azonban nem hallgatták ki. Kiszállításának csak azért történik, hogy jelen legyen a bíróság által lefoglalt iratokat őrző zárak felbontásánál.

Az eddigi megállapítások szerint George de Falois azonkívül, hogy a hamis kötvények bejuttatásánál közreműködött,

a kötvényeknek a határon át való csempészésében

is jelentékes szerepet játszott.

La Caze könyv újabb büntársokról tett vallomást

Páris, november 13.

(A *Hétfői Napló* tudósítójától.) A *Matin* jelentése szerint a tegnap letartóztatott La Caze könyv a vizsgálóbíró előtt történt kihallgatása során

különböző személyiségek nevére hivatkozott.

Vallomása alapján valószínűleg újabb letartóztatások várhatók.

ismerőse és jogi képviselője Blumensteinek, a következő érdekes nyilatkozatát tette munkatársunk előtt:

— Blumenstein József bankár évek óta ismerem, hosszabb idő óta vagyok a jogi képviselője. Ismerem előéletét. Még abból a korából ismerem őt, amikor

egészen szegény emberként érkezett Bécsbe s nagy nyomorban élt itt.

Hihetetlen küzdelmek után sikerült felvergőnie s mind nagyobb és nagyobb összeköttésekre tett szert. Nyomozásban bankijelöket bonnyoltott le s óriási vagyonra tett szert. — Az osztrák pénzügyi kormányknak egyáltalán nem volt tudomása arról, hogy az állampapírok hamisítottak volna, vagy hogy ezek körül akármilyen visszafelé is történt volna. Hivatalos tárgyalásokat egyébként ebben a kérdésben nem is folytattak, tehát nagyon könnyen lehetséges az, hogy valaki ilyen papírokkal visszaéléseket követett el.

— Hogy azonban Blumenstein, akinek állandó és biztos egzisztenciája van, tudatosan részt vett volna ilyen csalárd üzletben, az csaknem elképzelhetetlen.

— Határozottan meg kell egyébként cáfolnom a lapoknak azt a híret, mintha Blumenstein családja elutazott volna Bécsből és ugyanígy nem jellel meg a tényeknek az sem, hogy Blumenstein lakását a rendőrség őrizetben tartja. Határozott meggyőződésem az, hogy Blumenstein csak tévedés következtében kerülhetett bele ebbe az ügybe.

A budapesti rendőrség eddig csak puhatólozást végzett és olyan adatok birtokába jutott, amelyek szerint a külföldi vagyonon kívül

Blumenstein Józsefnek nyolc bérháza van Budapesten,

amelyek azonban idegen tulajdonosok nevei alatt szerepelnek. Hivatalos intézkedés eddig még nem történt, azonban megteszik a szükséges lépéseket, hogy amennyiben ezek a házak valóban Blumensteiné, akkor

a kár fedezésére rendelkezésre álljanak.

Mára teljesen tisztázódott, hogyan sikerült leplezni a hamisítást. Májusban érkezett az első jelentés a berlini magyar követségre, hogy az ottani tőzsdén gyanus manipulációkat folytatnak államadóssági kötvényekkel, mire a követség értesítette a magyar hatóságokat. Hasonló jelentés érkezett a bécsi magyar követségre is. Budapestről egy detektív-főfelügyelő utazott Berlimbe, a bécsi vizsgálótól pedig egy tőzsdeszakembert bíztak meg, aki nincs állami szol-

gatóban, azonban a rendőri ügyekben is járatos. Az illető ma is Bécsben tartózkodik. A bécsi és berlini jelentések a *Tovább*-füvekre ügynökeikhez vezettek. A nyomozás során, hogy konkrét adatokat szerezzenek, megközelítették az ügynököket és egy alkalommal sikerült

feljegyezni az ügynökök által összevásárolt és csempészésre szánt kötvények számát.

Egy hét múlva azután kiderült, hogy ezeket a kötvényeket bemutatják a *Caisse Commune*-nél. Mivel a benyújtott Blumensteinnel álltak összeköttetésben, Blumensteinhez vezettek a szájak és így leplezték le a hamisítást.

A bécsi és berlini rendőrség is bizalmas megfigyeléseket folytat és a megfigyelés eddigi adatairól fognap terjedelmes írásbeli jelentést küldött a budapesti főkapitányságnak. Zedorszky főfelügyelővel együtt

Párizsba utazott a kormány megbízásából két pénzügyi szakértő.

A felügyelő tovább is Párizsban marad, a két szakértő azonban már visszakerült Budapestre és jelentést tett. A rendőrségen kívül természetesen a pénzügyi kormányt is foglalkoztatja a hamisítás ügye.

Hetényi Imre főkapitányhelyettes ma részletesen tájékoztatta a pénzügyminisztériumot

a Párizsból, Berlinből és Bécsből érkezett jelentésekről, valamint a Budapestben felmerült adatokról. A budapesti rendőrségen eddig még senkit sem hallgattak ki és amennyiben kihallgatásokra sor kerülne, elsősorban a járdekkötvényekben dolgozó tőzsdésekről kérnek

felvilágosítást, valamint néhány nagybank főtisztviselőjétől, akik a járadékkötvényekkel folytatott szabályszerű műveleteket irányították.

Bejelentés az állítólagos budapesti kötvényvásárlókról

A főkapitányságra, mint ismeretes, egész sereg névtelen bejelentést küldtek, amelyekben a kötvényhamisítás és csempészés állítólagos budapesti vonatkozásairól közöltek adatokat, ezek azonban túlnyomórészt jelentékteleneknek látszanak. A nagycsarnok-környéki kereskedők között hirtelen hírt adtak, hogy egy sofőr, aki régebben magánhivatalnok volt, nagyon fontos adatokat tud az ügyről. *Szvetitska* Gyula ez a sofőr, a Bástya-utcai *Rosenblith P* virágnagykereskedés alkalmazottja.

Munkatársunk fölkereste *Szvetitskát*, aki elmondotta, hogy már

jelentkezett a főkapitányságon és vallomást tett

azokról a dolgokról, amelyek a kötvényüggyel összefüggőnek látszanak. Előadta a főkapitányságon, hogy ez év tavaszán a Ferenc-körut volt alkalmazva egy üzletben. Itt megismert egy környékbeli tőzsdébizományost, akit gyakran látott egy ismeretlen állcafi férfi társaságában. Sohasem hallgatózott, azonban önkéntelenül is alkalma volt megfigyelni, hogy

a két ember állandóan valami kötvényvásárlásról és eladásról suttogott és vásárlás céljából sokat utazgattak vidéki városokban.

A rendőrségen *Bartha* Gyula tanácsos jegyzőkönyvet vett fel vallomásáról, amelynek egyes részletei szerint

a Ferenc-körut környékén lehet kint a kötvényhamisítók után.

A vallomás alapján erre is kiterjesztették a nyomozást.

Véres diákszavargás Zágrábban

A jugoszláv nacionalisták megtámadták a vajdasági és horvát diákokat

Zágráb, november 13.

(A *Hétfői Napló* tudósítójától.) Vasárnap délnél véres zavargások voltak az egyetemen és az egyetem körül. A zágrábi diákság körében minden évben nagy izgalom vált ki az egyetemi segélygyűlés tisztikarának megválasztása. A diákok politikai pártállás szerint három blokkba csoportosulnak. Egyikben a jugoszláv nacionalisták, a másikban a horvátok. A harmadik párt a vajdasági diákok pártja. A vajdaságik most a horvátokhoz csatlakoztak.

Tegnap a nacionalisták blokk gyűlésén, amelyen *Anghelovics* miniszter és több képviselő részt vett, a szónokok élesen kikelték az ellen, hogy Nagy Iván, a vajdasági diákgyűlés elnöke, a horvátok listáján szerepel, holott, mint a szónokok mondták, „hírhedt ébredő magyar”.

Ilyen előzmények után kezdődött meg az egyetem egyik helyiségében a választás. A rendőrség — zavargásoktól tartva — kordont vont az

egyetem környékén. Délfelé a horvát vajdasági fiatalok már száz savaival mentek. A jugoszláv blokk tagjai, mikor látták, hogy vereségük elkerülhetetlen,

elkeseredésükben ökökkel s botokkal támadták a horvát blokk tagjait.

A szavazóhelyiségben óriási tumultus keletkezett, aminek csak az vetett véget, hogy a rendőrség bevonult és elűrhette a tettet.

Az egyetem előtt azonban a jugoszláv nacionalisták tovább folytatták a verekedést, amely általában sárga. A rendőrség nagy erőfeszítéssel igyekezett rendet teremteni.

Lovasrendőrök kardlopózták, galagos rendőrök pedig puskatűket verték a diákokat.

Mire a tömeget sikerült szétoszlatni.

harminc diák megsebesült.

A tömeg szétoszlása után a diákok kisebb csoportokban vonultak végig a városon és egész a késő esti órákig kisebb-nagyobb verekedések zajlottak le.

RAJZOK ÉLLEN FERTŐZÉSEK
Lypoform
MIEGÝŐ BIZTOSAN

MEINL
ÚJTERMSÚ TEA
Three Stars
Rendkívül finom, illatos Darjeeling jellegű, intenzív aromájú indiai keverék. Csomagban, körülbelül 1/2 angol font P 7.80

Magyar Endre nyilatkozata
Az én könyvem a Teréz-körut...
Amennyiben 1927. november 14-én...

KERNÁCS
VI., Teréz-körut 48b.
Telefon: Teréz 256-76

Ősszel, télen
"WIMPASSING"
hó és sárcipő

Vasárnap éjszaka Budapestre érkezett Sir Otto Niemeyer, az angol nemzeti bank vezérigazgatója

Nyilatkozott a Hétfői Naplónak

Vasárnap éjszaka háromnegyedegy órakor az Orient expresszel Londonból Budapestre érkezett Sir Otto Niemeyer, az Angol Nemzeti Bank vezérigazgatója, Sir G. Osborne, az Angol Nemzeti Bank igazgatójának társaságában. A nyugati pályaudvar peronján Taylor volt népszövetségi főbiztos, Schöber, a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatója és Skubich, a Nemzeti Bank főfelügyelője várták az előkelő vendégeket.

Barclay budapesti angol követ is megjelent titkárával a pályaudvar peronján, azonban nem a Banc of England vezérigazgatóját várta — a kinek érkezéséről hivatalosan tudomása sem volt — hanem az Orient-expresszen érkező feleségét.

A Hétfői Napló munkatársának alkalma volt a pályaudvaron rövid ideig beszélni Sir Otto Niemeyerrel, aki kérdéseinkre a következőkben volt szives nyilatkozni: — Nem először vagyok Budapesten. A múlt esztendőben is voltam már az önközfővárosban.

Mostani látogatásom inkább privát természetű.

— Mindössze két napig maradok Budapesten, azután tovább utazom Szófiába, ahová hivatalos ügyben megyek. Budapesti időzésem során mindenesetre

módot keresek arra, hogy megbeszéléseket folytassak a magyar pénzügyi élet vezető tényezőivel.

— Viszonzni kívánom Bud pénzügyminiszter urnak Londonban tett látogatását is.

— Azt hiszem, — folytatta, — hogy budapesti tárgyalásaim az angol-magyar pénzügyi és gazdasági közlekedés előmozdítását is elősegítik majd.

Az Angol Nemzeti Bank vezérigazgatója és igazgatója ezután Taylor angol megbízott társaságában a Bp. 15—008. számú állami gépocsin

a Dunapalotába hajtott,

ahol a vasárnapi napon négyesdobás apparátust foglaltak le az angol vendégek számára.

de már eddig is olyan adatok jutottak a rendőrség tudomására amelyek

általános feltűnést fognak kelteni a benne szereplő előkelő személyek miatt. Érdeklődünk a hitelezők képviselőjénél Bartha József dr. ügyvédnél, aki az ügyről a következőket mondotta:

— A hitelezők arra törekednek, hogy azok akik őket megkárosították és a bűnöskök szökését elősegítették, elnyerjék büntetésüket. Őszí már a büntető hatóságok kezén van. de Weisz Emil még mindig szabadon él.

A magyar hatóságok megkeresésére két ízben már elfogta a francia rendőrség, de ismét szabadlábra került. Most megadtuk touloni címét és

újából megindítottuk a diplomáciai eljárást

kiadatása iránt. A hitelezők feszült érdeklődéssel néznek a fejlemények elé, tekintettel arra, hogy több, mint hétmilliórd a passzív, amire csak egymilliórd fedezet van.

A magánalkalmazottak a kormánytól kérik súlyos helyzetük javítását

Vasárnapi nagygyűlésükön kamara felállítását kérték

A Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége vasárnap délelőtti a régi képviselőházban népes gyűlést tartott, amelyen elkeseredett hangon tárgyalták a magánalkalmazottak szomorú helyzetét és elhatározták, hogy seregmelk orvosítására a kormány segítségét kéri.

A gyűlésen megjelentek Szilágyi Lajos, Usetty Béla, Bartos Andor és Moser Ernő országgyűlési képviselők, valamint a népjóléti, kereskedelmi és igazságügyminiszterium küldöttei is.

Szilágyi Lajos elnöki megnyilvánulásában hangsúlyozta, hogy

a társadalom legelhangyaltabb rétege

a magánalkalmazottak nagy tábora, amely a legfejlettebb biztonlatosságba kúzd a nyomor ellen. A súlyos helyzet igazolására statisztikát olvas fel, amelyből kiderül, hogy a magánalkalmazottak több, mint felének havi jövedelme

nem éri el a kétmillió koronát.

A munkaadóknak is érdeke, hogy az ellentétek kiegyenlüljenek, mert nem szabad megvárni, míg az elégtelenség kiemelt és hangos formában jut kifejezésre.

Ezután Delhaes Rigand dr., a szövetség ügyésze, terjesztette elő a határozati javaslatot, amelyben a gyűlés

felhívja a kormány figyelmét

a magánalkalmazottak katasztrófdús helyzetére és kéri a jogviszonyok sürgős rendezését, a létminimum alapján álló lakbérek és fizetések biztosítását,

magánalkalmazotti kamarák felállítását

és állami felügyelet alatt álló nyugdíjpenztár létesítését.

Több felszólalás után a határozati javaslatot egyhangúan elfogadták és a gyűlést Szilágyi Lajos zárszavával véget ért.

Rádióval szerelik fel a gyorsvonatokat az utasok szórakoztatására

Egyelőre csak a pesti leadállomások híreit közvetítik. — Később a személyvonatokon is lesz rádió s a külföldet is bekapcsolják

Miskolc, november 13.

(A Hétfői Napló tudósítójától.) A Hétfői Napló miskolci tudósítója nagyérdeklődéssel tervről szerzett tudomást vasárnap délelőtti. Mint megtudta, a Magyar Államvasutak miskolci illetékessége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a közeljövőben

rádiókészülékkel lássa el a Budapesti és Miskolc között közlekedő első, második és harmadik osztályú gyorsvonatokat.

Az ügy tulajdonképpen már túl is van a tervezés stádiumán, amennyiben a miskolci állomásvasúti főműhelyben, de több más Máv-műhelyben is, már

serényen dolgoznak a gyorsvonatokra felszerelendő rádiókészülékek munkálatain.

Értésülésünk szerint rövidesen felszerelik a miskolc—budapesti gyorsvonatok u. n. kalauzkocsijában a rádiós felyező készülékeket, amelyeket szakképzett, rádiószakértő vasutasok fog kezelni. Egyelőre

csupán a budapesti leadállomások híreit fogják közölni a gyorsvonatok rádiókészülékein. Valamennyi első, második és harmadik osztályú

vagonban, a vonatlések felett helyezik el a rádióhallgatókat, úgyhogy

az utasok kényelmesen, üve, a felhajtásokon

kereszttül élvezhetik a rádióhíreket s hangversenyeket.

Vasúti körökben bizonyosra veszik, hogy ez a modern vasúti újítás jól be fog válni és nemcsak arra az ország valamennyi gyorsvonatán, később pedig az összes személyvonatjáratokon is

felszerelhetők hasonló módon rádiókészülékekkel. Azt is tervezik, hogy mielőtt lehet, oly modern rádiókészülékeket helyeznek el a magyar vasutakon, amelyek nemcsak a budapesti leadállomások, hanem

a külföldi államok rádió-leadállomásainak híreit,

ének-, hangverseny-, szavalszámait, stb. is közvetítik az utasok szórakoztatására.

Az érdekes újítás mielőbbi megvalósítását természetesen széles körökben nagy érdeklődéssel várják.

Dr. Soltész Imre.

Román bonyodalmak Dobruzsában

Szófia, november 13.

A lapok borzalmas részleteket közölnek azokról a vandál jelenetekről, amelyeket a román betelepítettek a dobruzsai bennszülött lakossággal szemben végeznek. Azzal az ürüggyel, hogy dobruzsai bennszülöttek követik el azt a gyilkosságot, amelyet ismeretlen tettesek követtek el egy román telepessel szemben. Kazimir falu egész lakosságának kellemetlenkednek és valóságos inkvizícióknak vetik alá őket.

Ligetes község lakosságának előkelőségeit a román telepek csapatainak fedezetével bekísérték a községhez, ahol különféle

kinzás várt rájuk. Egy Demetre Kolev nevű embert a lábánál és összekötött kezénél fogva akasztottak fel úgy, hogy a

feje lefelé lógott,

az orra alatt pedig szalmát égettek.

Hasonlóképpen kintozták meg a parasztokat is. Sarsanar községben és még több más helyen a hatóságok embereinek szemelátára történtek ilyen dolgok, a hatóságok azonban a lakosság panaszra ellenére sem léptek fel a bennszülöttek román kintözés ellen. Az áldozatok számát többszázra teszik.

A rendőrség nyomozást indított, hogy kiderítse, kik szöktették meg Őszi Gyulát

Ujabb diplomáciai eljárás indult Weisz Emil kiadatása iránt

Hároméves hájsza után végre két nappal ezelőtt az ügyészség Markó-utcai fogházába került Őszi Gyula bankár, aki apjával és cégtársával, Weisz Emillel együtt bankháuk bukása után repülőgépen szökött meg a hitelezők elől. Őszi Gyula elfogatásának újából megindult ebben — az utóbbi idők egyik legnagyobb bűnügyében — a nyomozás. Székely Gyula dr. ügyészségi alelnök napok óta tanulmányozza az iratokat és az ügy ismeretében már annyira előrehaladt, hogy

ma megkezdi Őszi Gyula kihallgatását.

Eztől függetlenül a rendőrség is újból meg-

indította az eddig eredmény nélkül maradt vizsgálatot, hogy kiderüljön, kik szöktették meg repülőgépen Őszi és Weisz Emil.

Igen sokat várnak Őszi Gyula vallomásától,

Mindig
Dreher-

és mindig
Maul

csokoládé!

Vass József népjóléti miniszter nevében Debrecenben lakásrazziát tartott egy részeg tisztviselő

Debrecen, november 13.

Vasárnap éjszaka egy részeg magánbiztosító végigjárta a Hatvani-utca bérházait, felverte a házmeztéretet s mint Vass József népjóléti miniszter mutatkozott be. Ezután előadta, hogy várlatlanul Debrecenbe érkezett és

lakásrazziákat fog tartani.

A házmeztérek az elegáns megjelenésű úrról elhitték, hogy Vass miniszter és készséggel adtak felvilágosítást a ház lakóviszonyairól. Az egyik házban azonban gyanusnak találták a dolgot,

rendőrt hívtak, aki az álmisztért előállította a rendőrkapitányságra. Itt kiűnt, hogy az előállított ember oly nagy fokban ittas, hogy kihallgatását sem lehetett fogantatni.

Vasárnap reggelre kitalálta részegségét s ekkor elmondotta, hogy Rác Bertalannak hívják és magánbiztosító. Este beült egy vendéglőbe, ahol nyolctól tizenkétig egymaga öt liter bort ivott meg, berugott és egyáltalában nem emlékezik vissza éjszakai kalandjára. Az álmisztéri miniszter ellen a rendőrség megindította az eljárást.

450.000 pengőt veszít a főváros idáig a dollárkölcson kamatdifferenciáján

A főváros beruházó programjának végrehajtása még mindig a távol jövőben kézik. A 20 millió dolláros kölcsön közel egy felteszendeje van a város birtokában, de a régi adósságok kifizetésén és a lakásépítkezés egyszerűen kívül másra még nem költöttek. Ez a körülmény több szempontból káros. Elsősorban a gazdasági élet szempontjából, mert a felhasználatlan tőkék hiányát nagy mértékben megérzi az ipari világ és a pénzpiac. De nagy kárt jelent a hatalmas összegek parlagon hevertetése a fővárosnak is, mert tudvalevően a főváros

sokkal alacsonyabb kamatozással gyümölcsözti a felhasználatlan dollármilliókat,

mint amennyit maga fizet hitelezőinek. A 20 millió dolláros kölcsönből, mint ismeretes 17.700.000 dollárt kapott kézhez kézpénzben a főváros s ebből 7.700.000 dollárt már eddig elköltöttek a banképítkezésekre és a 3 millió dolláros kölcsönök kiegyenlítésére. Maradt tehát

érintetlenül 10 millió dollár,

amit valutáris és nemzetgazdasági szempontból külföldön kamatoztatnak. Csakhogy külföldön, ahol sokkal jobb a hitelviszonyok, alacsonyabb a kamatláb, egyes országokban nem több 2,5—3%-nál. A Nemzeti Bank előnyös összekötéseit folytán sikerült átlagosan

4,5%-os kamatra kihelyezni

ezt a 10 millió dollárt, a főváros azonban, mint köztudomásu,

6%-ot fizet érte.

Ez a 1,5%-os differencia már eddig is óriási veszteséget okozott a fővárosnak. Az eddig eltelt félv év alatt ez a károsodás 75.000 dollárt, azaz közel 450.000 pengőt, illetve 5550 millió koronát tesz ki.

Ilyen óriási veszteséget még Budapest sem bír el s épp ezért valamilyen irányú sürgős intézkedésre van szükség, mert minden napi késedelem csak fokozza a kárt.

Belátta a helyzet tarthatatlan voltát a főváros vezetősége is és érintkezésbe lépett a Nemzeti Bankkal annak érdekében, hogy tekintsen el a pénz külföldi kihelyezésétől s járuljon hozzá a dollármilliók

belföldi kamatoztatásához.

A magyar pénzpiacnak és a közgazdasági életnek is új vérkeringést jelentene ennek a hatalmas összegnek a beözönlése s nagy mértékben segítene elő az itt tapasztalható tőkehiány csökkentését.

A Nemzeti Bank még nem nyilatkozott a fővárosnak a dollárosszeg ügyében, de valószínű, hogy a belföldi piac és a főváros érdekében

hozzájárul a pénz itthoni gyümölcsözteséhez.

Ez esetben a főváros is megmenekül a további károsodástól, mert 6%-os kamatot könnyítéssel kap a közel 60 millió pengőt kitevő kölcsönmaradéktól.

Beleesett a folyóba az autó és négy utasa a vízbe fulladt

Hannover, november 13.

(Wolff.) A Celle-be vezető országúton tegnap egy automobil, amelyen négy ültek, egy hídön áthaladva farolri kezdett, áttört a karfát és belezuhant a folyóba. Mind a négy utas belefulladt a vízbe.

Dr. KAJDÁCSY szakorvos
rendel. 10-4 és 7-8-ig
1111, József-körút 2. sz. 10-4-öt betegnek

Egy cseh-szlovák autó utasainak kalandja vasárnap délben a Ferenciek-terén

Rendőri igazoltatás, elalulás, incidensek közben — a sárral ellepett autórendszám miatt

Vasárnap délben félegy órakor a Belváros egyik legforgalmasabb helyén, a Ferenciek-terén kinos incidens játszódott le egy autó utasai, több járókelő és a szolgálattevő közlekedési rendőr között.

Az Erzsébet-híd felől egy nagy, nyitott, utasokkal telt turakocsi tartott teljes sebességgel a Kossuth Lajos-utca felé. A Ferenciek-terén akart áthaladni a gépkocsi, amikor a közlekedési rendőr abban a pillanatban, mikor az autó mellette haladt el,

orvos az utibundás nő segítségére sietett és eszméletre térítette, a rendőr igazolásra szólította fel az autó utasait, akikről kiderült, hogy nem beszélnek magyarul. Cseh-szlovákiakból jöttek és az autó is cseh-szlovák autórendszámmal van ellátva. Miután ezt az autóbán ülők egyike közölte a rendőrrel, az autó vezetője el akarta indítani a gépet.

A közlekedési rendőr azonban ekkor

várta föl a járókelőt, a kocsi, előrántotta jegyzőkönyvét s az autó vezetője és tulajdonosa személyi adatainak bemondását követelte.

Az autó vezetője — cseh-szlovák fölibirték — ezt megtagadta. Arra hivatkozott, hogy hosszú utazása közben az országút sára ellepte a gépkocsi hátsós rendszámát. Ezt azonban elöl igazán nem vehették észre. Nyomban le is szállt a kocsirol, az autó hátsó részéhez sietett s

kabdjai újjával letörülte a sárat, egy hogy a kocsal C. 363-as rendszámra láthatóvá vált.

Igazoltatás szövegeztet a közlekedési rendőr és az autó vezetője között s a szövegtábla belekegyedtek a járókelők is. A rendőr magyarizta, hogy

hivatalos kötelességének tesz eleget,

amidőn igazoltatja a láthatatlan rendszámmal haladó kocsi, a gépkocsi vezetője viszont az az értelt, hogy a kocsiiban ülve, nem tudhatta, hogy az országút sár elakara a hátsó rendszámot s emiatt nem hajlandó magát kihágoztatni a járókelők elől.

Többen helyeselték a rendőr intézkedését, mások az autós társaság védelmére keltek.

Közben megakadt az utvonalon az egész forgalom,

tumulultuozás jelenetek játszódtak le. Már-már úgy látszott, hogy a rendőr

kénytelen az egész társaságot bekísértenni, amidőn végül is a kocsi tulajdonosa igazolta magát. A rendőr erre feljegyezte az adatokat és a sáros turakocsi több mint negyedórán kinos utcai incidens után tovább folytatta útját a Kossuth Lajos-utca felé.

„illos“-t jelzett a nyílt turakocsi számára,

míg a Kossuth Lajos utca irányában haladó kocsiának szabad utat jelzett

A gépkocsi vezetője vagy nem vette észre a figyelmeztetést, vagy nem érte meg, mert — miként a többi kocsi is — tovább vezette a gépet a Kossuth Lajos-utca felé. A közlekedési rendőr erre a továbbhaladó kocsi után kiáltott, majd egy arra kirkáló

lovasserdőrszem az autó után vágatott lovával, a gépkocsi elé került, amelyet így megállásra kényszerített.

Az izgalmas jelenetnek számos szemtanúja volt, az utcai járókelők közül pillanatok alatt a kíváncsiak nagy csoportja állta körül az autót. A kíváncsiságok nem tudták, miért kényszerítették megállásra a járművet és a tulajdonosok közben pillanatok alatt elterjedt az a hír, hogy

a gépkocsi elgázolt valakit és a gázolás után emelkedett a helyszínre.

Észre vette állítólag üldözőbe a lovasserdőrt.

Csakhamar kiderült azonban, hogy a gépkocsi a közlekedési rendőr csupán azért állította meg, mert a kocsi hátoldalán

nem volt látható a rendszám,

azt éppen úgy, mint a kocsi oldalait, sárhányóját, motorját s lámpáit vastag sár fedte. Közben azonban a kocsi megállítástól, a rendőri beavatkoztól s a tumultuozás jelenetektől a turakocsiiban ülő társaság egyik nőtagja anynyira megijedt, hogy ijedségében elalult.

Mialatt a járókelők csoportjában tartózkodó

Egy mozdonyvezető bravuros életmentése a szolnok-budapesti vonalon

Leugrott a mozdonyról és elrántott a sinekről egy öngyilkosjelölt leányt

A Szolnokról Budapest felé haladó személyvonat utasai között ma éjszaka nagy rémületet kellett, hogy Tápiócsúly előtt a mozdonyvezető lefékezte a gépet s a szerelvény hirtelen megállt. Az utasok az éjszaka sötéttségében rémülten ugráltak le a vonatról s érthető izgalommal érdeklődtek a váratlan megállás oka iránt. Rövidesen megtudták, hogy a mozdonyvezetőnek sikerült az utolsó percben megakadályozni egy szerencsétlen fiatal leány öngyilkosságát.

A Szolnok-budapesti személyvonat teljes sebességgel dübörgött, amikor Stessel Gyula mozdonyvezető az egyik kanyarodásban észrevette, hogy a tölts oldalán egy sötét alak kuszák fel, majd végvágyódiák a sineken és a nyakát pontosan odailleszti a vágányra. Nyilvánvaló volt, hogy öngyilkos akar lenni. Stessel minden erejét megfeszítve a mozdony fékére vetette magát és részben ellengőzzel, részben pedig az üz-

szek igénybevehető fékező készülékekkel hirtelen megállásra készítette a mozdonyt.

Az esőtől sikos sinpáron azonban a mozdony lefékezett kerekével tovább csuszott. A mozdonyvezető, amikor látta, hogy a szerencsétlenség már nem sikerül megakadályoznia, hirtelen

leugrott a gépről és teljes erejével futni kezdett,

hogy a lassan csuszó mozdonyt megelőzve félérántsra a sötét emberi alakot, aki görcsös kézzel kapaszkodott a sinekbe. Stesselnek sikerült néhány lépéssel megelőzni a gépet s

az utolsó percben elrántotta az öngyilkosjelöltet,

aki mint utóbb kiderült, Czako Piroska, egy tápióscsúlyi gazdálkodó 17 éves leánya volt. A mozdony kerekét már a leány nyakát érte, úgy hogy Czako Piroska nyakkbőre a sín és a mozdony kerekét közé szorult.

Az eszméletlen leányt a vonat utasai között levő egyik orvos részcsitette első segélyben és megállapította, hogy ha a mozdonyvezetőnek nem sikerül az utolsó percben félérántsni a leányt, úgy

a gép kereké a következő pillanatban leszelte volna a fejét.

A leányt ezután feltették a vonatra, amey néhány percnyi késéssel befutott Tápiócsúly állomásra, ahol Czako Piroskát az ottani or-

vos vette kezelés alá. Czako Piroska még ekkor sem nyerte vissza eszméletét és ezért beszállították a legközelebbi kórházba.

A jómódú tápióscsúlyi gazdálkodó szép fiatal leánya minden valószínűség szerint szerelmi bánatában akarta elkövetni az öngyilkosságát, mert — állítólag — az édesapja nem akart beleegyezni abba, hogy az egyik közszegény fiatal gazdálkodóhoz menjen feleségül. A leány a kiállott izgalom miatt idegbenulást kapott és felépülése előreláthatóan hosszabb időt vesz igénybe.

gyilkosságát, mert — állítólag — az édesapja nem akart beleegyezni abba, hogy az egyik közszegény fiatal gazdálkodóhoz menjen feleségül. A leány a kiállott izgalom miatt idegbenulást kapott és felépülése előreláthatóan hosszabb időt vesz igénybe.

Fogadásból felmászott a villanypóznára és halálrasujtotta az áram

Egy kistlu tragikus végű fogadása

Szeged, november 13.

(A Hétfoi Napló tudósítójától.) Vasárnap délelőtt Szegeden az alsóvárosi templom mellett, a Dólibáb-utcában többedmagával játszódozott Király István izenkatéves tanuló. A kis diák fogadásból felmászott az utcai villanypóznára. Midőn a villanypózna közepén levő ládához ért, — melyen az áramvezetőbiztosítékok vannak elhelyezve, — leszólt társaihoz, hogy nem mer tovább

mászni. Azok azonban unszolták Királyt, mire a tanuló tovább mászott a villanypóznán. Még fel ért a pózna tetejére, midőn érintette az egyik dramezeteket. A nagyfeszültségű villanyáram nyomban átjárta a kistlu testét, leest a földre és

pillanatok alatt meghalt.

Illottestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Leleplezték Sziklai Géza ékszercsalásait

Harmincezer pengő értékű ékszer csalt ki belvárosi cégektől

Vasárnap délelőtt több újabb feljelentés érkezett a főkapitányságra Sziklai Géza bankár ellen. Sziklai, mint ismeretes, különféle üzleti ügyekből kifolyólag pénzt vitt át ügyfeleitől, fizetési nehézségek közé került, a hitelezők végül is követelni kezdték pénzüket és ekkor kiderült, hogy Sziklai eltávozott Magyarországról és hozzátartozói szerint a parkerdőri szanatóriumban van, hogy súlyos idegbaját gyógykezeltesse. Ilyen előzmények után harkán ügyfele tett bűnvádi feljelentést a bankár ellen. Vasárnap megjelent a főkapitányságon Baumfeld Lajos dr. ügyvéd és

tától teszlik függővé a további intézkedéseket.

Sziklai Géza ellen bűnvádi feljelentést tett még Szász Zoltán a Winter-féle fa- és szénkereskedelmi vállalat igazgatója is. Szász hosszabb ideig jóbaráti viszonyban volt Sziklival és több részletben összesen

ötszázmillió koronát adott át neki kamatoztatásra. Sziklai bukásával Szász Zoltán is elvesztette pénzt és most ő is csatlakozott a feljelentőkhöz.

négy előkelő belvárosi ékszerész cég nevében bűnvádi feljelentést tett Sziklai ellen. Az újabb feljelentés szerint a bankár még a szanatóriumban vonulása előtt megjelent Kleinberger Mór és Fiai váciutcai ékszerüzletében, kiváltott egy értékes briliánsgyűrűt azzal, hogy feleségének születésnapi ajándékká vásárolja. Mikor fizetésre került a sor, kijelentette, hogy

nincs nála elég pénz,

névjegyével igazolta magát, mire az ékszerész a jóhangzásu névben bizva, kiadta az ékszer Sziklainak, aki azal távozott, hogy két nap múlva elküldi a pénzt. Ugyanezen a napon felkereste a váciutcai Bachruch-féle ékszerkereskedést, ahol ugyancsak hasonló módon egy ötezer pengő értékű briliánsgyűrűt csalt ki.

A Bachruch-cég után a Fenyves és Fodor-cég, majd a Zirner Testvérek következtek.

Ezeket a helyeken szintén briliánsgyűrűket vásárolt összesen 30.000 pengő értékben és bizalomkeltés céljából egy-kétszáz pengőt le is fizetett.

A különös ékszervásárlást azonban véletlenül leleplezték. Kleinberger találkozott azokkal az ékszerészekkel, akiknél Sziklai aznap járt és beszélgetés közben legnagyobb meglepetésükre megtudták egymástól, hogy

Sziklai mindnyájuknál vásárolt és mindennél az adósról,

amiből nyilvánvalóan látszott, hogy valami kétes üzletről van szó. Időközben kipattant a bankház bukásának híre, mire a négy ékszerész megtette feljelentését.

A főkapitányságon Csádkányt László dr. rendőrfogalmazó sürgősen megindította a nyomozást az újabb feljelentések tárgyában, amelyeket azután a már régebben érkezettekhez csatoltak. Valószínű, hogy holnap nyomozólevelet bocsájtanak ki Sziklai ellen,

mivel a feljelentők száma már harmincnégyre szaporodott. A rendőrség érintkezésbe lép az osztrák hatóságokkal és kéri fogja a bankár egészségi állapotának megvizsgálását s a hivatalos szakértők vizsgálá-

magas NŐI GÉPŐK
ELSŐRENĐŰ
ANGOL VARROTT

P. 24.50
SALAMANDER

VII., Erzsébet körút 36.
IV., Keckemélt-utca 19.
VI., Andrassy-ut 37.
IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Debrecen, Ferenc József-utca 33.
Szeged, Károly-utca 6.

TUNGSRAM
TISZTA FENY
GAZDASÁGOS
VILÁGÍTÁS

Singer Midgets
a Royal Oxfumban

S Z I N H Á Z - M O Z I

Király Ernő megvált a Városi Színházról

Az affér oka: anyagi differenciák — Választott bíróság elé kerül az ügy

A Városi Színház szombatesti publikuma meglepetéssel látta, hogy a *Mesék az írógépről* Honti vezérigazgatójának szerepét nem Király Ernő, hanem Kertész Gábor alakítja. Ennek a szereplőcsereinek oka egy anyagi természetű affér, amely Király Ernő és a Városi Színház között támadt.

Király Ernő az affér történetét így beszélte el:

— A Városi Színház egyik régebbi ígérete alapján kezdem rendezni a *Mesék az írógépről* című operettet, amelyben az egyik főszerepet is elváltam. Szeretetteljes munkával igyekeztem rendezéssel és alkáltsággal megújítani a darab sikeréhez. Tettem ezt abban a reményben, hogy a darab sikere után a színház igazgatósága meg fogja velem kötni a

kilátásba helyezett fix megállapodást.

En ezt a szezonomat a Városi Színházra bízottam és érthetően túrelmenkedtem az állandó szerződésre vonatkozóan. Most, miután a „*Mesék az írógépről*” című operett sűrű vendég szereplések és operai előadások váltják föl, nem találtam meg többé a számlátomat. Ezt bejelentettem *Sebestyén Géza* igazgatójának, akivel ezzel kapcsolatban nézeteltérésem támadt. *Sebestyén*

kijelentette, hogy nem honorálhatja — szerintem teljesen jogos — kívánásgomat és így nem támaszt kifogást az ellen, ha *nyolc nap múlva „kimegyek” a darabból*. Ez meg is történt. A nyolc nap letelt és én már tegnap nem játszottam a darabban.

Sebestyén Géza, a Városi Színház igazgatója Király Ernő nyilatkozatára a következőket jelentette ki:

— Király Ernővel, mint annyi más művészel felléptetés szerződést kötöttünk. Király Ernőt mi az egész éven át akartuk így alapon foglalkoztatni, de más, mint felléptéskor megállapodást nem volt szándékunkban vele létesítenünk.

Király Ernő a darab sorozatos előadásai közben teljesíthetetlen anyagi követeléssel lépett fel, mire mi kénytelenek voltunk őt a darab előadásából kiengedni. Helyette *Kertész Gábor*, a tehetséges fiatal bonviván játszik az operetthez, amely szakadatlanul december végéig lesz műsoron.

Amint értesülünk, a Király—*Sebestyén* afférnak folytatása a választott bíróság előtt, mert Király Ernő a Színházszövetség előtt panaszt emelt a Városi Színház igazgatósága ellen.

Belvárosi Színház	
Pénteken 18-An először	Hétfő, kedd, szerda, csütörtök és jövő vasárnap délután mérsékelt helyárral
Tied a szivem!...	Fedák Sári-va
P. Márkus Emilia	A szombatesti hölgy

Az igazi operanékesnő próbaköve a Turandot, mondja Tihanyi Vilma

Ma este mutatja be Operaházunk *Puccini* posthumus operáját, a *Turandot*-ot. Ez a kínai tárgy meséjének szerző a világ metropolisaiban mindenütt már olyan sikert aratott, amely méltó *Puccini* megelőző sikereihez és a hatalmas mű költői és zenei szépségeihez. A szombat délelőtti főpróbán eldöntötte, hogy a magyar *Turandot* sem marad el a többi mögött. Sőt amint *Clausell*, *Puccini* Pesten idéző ba-

rátja kijelentette, a pesti *Turandot* jobb, mint a bécsi és legközelebb áll az olasz előadásához. A pesti *Turandot*, *Tihanyi Vilma*, — ez a fiatal, tehetséges művésznő — lesz hőse a mai operaházi premieren. Kérdésinkre szerepéről és munkájáról a következőket mondta a művésznő:

— A *Turandot* álma lehet minden komoly operanékesnőnek, nemcsak azért, mert külföldön a legnagyobb operanékesnők alakítják, hanem azért is, mert ez a szerep próbaköve az igazi operanékesnőnek. Lélekben, játékban és zeneileg a legnehezebb feladat elé állítja az a szerep az alakítóját. Egészen rendkívüli és egészen különlegeset kíván alakítójától a *Turandot* férfinője, tradícióktól terhelten hisztériá kinal királykisasszony szerepe. Az ének rész tökéletesen fedi a lélekállás „súlyosságát”. Kérem ezt szívesen is venni, mert bizony nem kis munka

kémetelnyí magas lépésekről lefelé haladva énekelni, miközben az énekesnő váltól tizenöt méteres aranyujtatós palást és őrtási, súlyos fejdísz ékesül.

A legnagyobb ambícióval és lelkesedéssel készültem erre a szerepre és talán nem vagyok szerénytelen, ha azt mondom, hogy nem teljesen hiába. Én nem utaztam külföldre megnezni a *Turandot* előadását, hogy így egészen egyéni elgondolású főpróbát adjak. Hogy azt helyesen tettem, ennek bizonyítéka *Signor Clausell* elismerése, aki zsmális főrendezőmmel, *Márkus Lászlóval* egyetemben teljes melegegését fejezte ki.

HOTEL

FŐVÁROSI OPERASHINHAZ

Hétfő, szerda, péntek a világhírű

DON KOZÁK KÓRUS

hangversenyel. Vezényel: SERGE JAROFF

A legdrágább hely 12 pengő

Csütörtök szombat, vasárnap

HORTHY HANNA FELLEPTÉVEL

Mesék az írógépről

Városi Színház

A templom egere

a legnagyobb siker

Gaál Franciska, Fejes Teri, Somlay, Rajnai, Szerémy, Gárdonyi

VIGSZINHAZ

Hétfőn este: **Csattan a csók**

Kedd, szerda, péntek, szombat, vasárnap hétfő!

KÜLVÁROS

(PERIPHERIE) Dráma 12 képben

Titkos, Csontos, Hegedüs, Kiss Ferenc

Csütörtök este, vasárnap délután:

OROSZORZÁG Magyar Színház

SZINHÁZI NAPLO

▼

Titkos Ilonát — a drámai hősnőt, évekkel ezelőtt, talán először a *Belvárosi Színházban* láttam *Lenormand* expressionista drámájában, a *Névtelenekben*. Azóta is csodálkozom, hogy ez az őstalentum miért kényeszerű állandóan magára önteni a könnyű vigjátékok szultán combináját és az operettprimadonna csörgőspikkját. Mindig vártam *Titkos Ilonára*, akinek izgalmas szépsége nemcsak a selymes-bárosság vigjátékkeberben érvényesül, hanem egy szenvedő, esendő, hibás, bűnös, erőnyes asszony rongyából is kiragogy. A *Magyar Színház „Külváros”* drámájában végre ezzel a *Titkos Ilonával* találkozom, aki verisztikus romlott, gyöngéden asszongt alakításán keresztül

bátran kijelenthetjük, hogy *Fodor László*ban a *Vigszínház* az

uj *Szenes Béláját*

találta meg. A pesti, speciálisan a mai pesti élet ezernyi baja, gondja, öröme, jökevé török meg *Fodor* jökevének csillogó prizmáján, amely olyan szinszorást produkál, hogy ember legyen, aki nem káprázik el tőle. *Gád Franci* (ezt már sokszor megállapították) talán sohasem volt annyira úde, friss, jökevé, okos, bájos, tehetséges, mint most. *Ótlet*, színházi fantázia és érdekes egyénisége viszont aligha talált méltóbb keretre, mint a *Fodor-darab*. *Fejes Teri* ezúttal nem emelkedett magyar színházi emlékeztelés sikere után. *Somlay Artur* pompás férfitáncos a bakfislátom előnkizgatójának maskájában. A kiváló *Gárdonyi Lajos*, a komikusok abból a fajtájából való, aki már pusztá megjelenésével is kacagtat. *Schünzler* je elsőrangú kabinetalakítás. A *Vigszínház* is megtalálta idej sikerét.

1-séges a vélemény: Uj Színház

2-ségtelen siker

Révay-utca 18.

túl a szia, a lélek, az esetség, bűn és erény skálájának ezernyi árnyalatával ismertette meg arcát, testét és szavait át a közönséget.

Üdvözlét *Titkos Ilonának* — a pompás drámai hősnőnek, de üdvözlét annak a színházban, amely egyre merészebb gestusokkal igyekszik karonfogni és jobb utra vezetni a közönséget: azt a közönséget, amely a háboru után a színházban csak mulatni és nem épülni akar. Üdvözlét annak az előadókésztségnek, amelyel ezt véghez viszik és amely a legkitűnőbb rendezők és a legnagyobb színházszervezők szolgálatába. Aki megnezi a *Külváros* az élményt, nem pedig csak szórakoztatást talál és *Csontos Gyula*, *Mály Gerő*, *Kiss Feri*, *Z. Molnár*, *Dénes György* és *Hegedüs Gyula* felejthetetlen alakításának emlékeivel távozik.

A *Belvárosi Színházban* e héten igen jelentős esemény készül: *Márkus Emilia* felléptével

Tied a szivem! című vigjáték. A kiváló művésznő ebben a szerepében lép fel először a *Belvárosi Színház* deszkáin, de ez lesz az első fellépése *Nemzeti Színház „Nagyasszonyoknak”* ismeretes botrányai után is. Amint értesülünk, az egyetemi ifjúságnak az a része, amely a *Nemzeti Színház* tüneményét szerepet vállalt, megfogja ragadni az alkalmat, hogy most csendes demonstrációt rendezzen *Márkus Emilia* mellett, aki méltatlanul szenvedte végig a *Nemzeti Színház* inzultust. E héten tartott premiert a *Terézkerületi Színház* is. A kis, intim színház műsora a szokottnál is frissebb és öltetesebb. A műsor tényleg

A berlini Ufa legelső sztárjai játszanak a SPION és a HERCEG HERCZOG című filmjeinkben:

Brigitte Helm, Rádai Imre, Steinrück, Wilhelm Dietriche, Werner Fütterer, Hollay Kamilla, Mona Maris, Dina Gralia, Junkermann, Lidia Potehina, Victor Janson, Curt Bois

Még szilárdan áll a *Hotel Napoleon* alapja a *Fővárosi Operettszínházban*, de az előkészületek nagyarányúsága miatt már két napja próbálják a legközelebbi ujdonságot, a soron következő *Fedák-operettet* — a *Páros csillagot*. Az operettnek

47 szereplője van

és ötventagú statisztériája mozog majd a színpadon. A *Páros csillagban* a legkisebb szerepet is kitűnő, elismert színész játssza. *Fedák Sárin* és a másik főszereplőn, *Somogyi Bogyan* kívül szerepet vállalt a darabban *Törzs Jenő*, *Kabos Gyula*, *Hegedüs Gyula*, *Sarkadi Aladár* és *Bérczy Géza*.

Komoly *Szenes*-sikerekre emlékeztető hangulatban tapsolta végig a *Vigszínház* közönsége *Fodor László* legújabb vigjátékát, a *Templom egere*-t. A *Vigszínház* első főszezonbeli bemutatója a *Szenes*-premierek idején zajlott le és ha a közönség tapsoló kritikáját elfogadjuk,

most is két kitűnő Női Károly-egyelvonásos, amelyek

Salamon Bélának és Gárdonyi Lajosnak nyujtanak alkalmat arra, hogy könnyekig kacagtassák meg a közönséget. A műsor magán viseli *Nagy Eodre* egyéni helyegét, amely megkülönböztetően érvényesíti jogait a közönség főnökből illésére appellálva. Egy friss kabaréiro: *Faragó Sándor*, öltetes parasztréféla debütált. A színeszek: *Komlós Vilmos*, *Sándor József*, *Várnai Fenyő*, *Berkly*, a friss, tehetséges *Feleki Klári*, *Posner Magda*, *Boóó Ica*, *Sass Oly*, de elsősorban *Rajna Alice* kapnak esténként sok tapsot.

PÉLE-MÉLE-BEN

lépnek fel az

eredeti párisi

atrakciók.

11 órakor! Asztalrendelés: 292-95

Játékban • Éneken • Táncban

Mulatságban • Látványosságban

SZENACIO

MERSZ-E MARY?

előadása a

KIRÁLY SZINHÁZBAN

AUTÓNAPLÓ

Motorkerékpár, motorcsónak és aviatika

Az automobilizmus jövője

Irta: Szelnár Aladár dr.,
a Királyi Magyar Automobil Club vezetőikára

A rohamos fejlődésnek indult automobilizmus magától érthetődően Magyarországon is erős tempót diktál. Az élet összes vonatkozásában vezető szerepet kap a motor, amely feltartoztatatlanságát megadja az egyeduralmat a közlekedés minden ágában.

Magyarországon a háború előtt is igen élénk automobilizmus volt. Mindennek lepecsételt tartotunk a nyugati államokkal. A Királyi Magyar Automobil Club megbízhatósági versenyek rendezésével készítette elő a talajt és irányította rá a figyelmet az illetékes hatóságoknak az utépítés fontosságára.

Azóta 10 esztendő telt el és a világ összes utait ellették a gépek, sőt azok állapék az utakon s ma már motorral törik a földet s igen sok cséplőgépek motor a hajtóereje. A jöslát beállt: a motor győzött. A háború utáni nehéz gazdasági viszonyok erősebb iramra serkentették a világot és az automobil, amely az idő ökonomia szimbóluma, kenyéradója lett az emberiségnek.

Nálunk is így történt. A magyar közönség, amely a versenyeken kedvelte meg a gépet, ma már szívesen véve a tájékoztatást eszköznek tekinti azt és a gépkocsik szaporodása hónapról-hópra láthatóan gyorsasággal emelkedik. A luxus fogalma lassan elhalványul s ma már a hatóságok is hajlandók elismerni, hogy az automobil hozzatartozik az élet folytatásához.

Ez a körülmény visszatükröződik az adózás kérdésének megoldásánál is, amely, ha még ma

nem ideális az autótartók szemponjából, a tendencián megis érezhető a megértés és a jó indulat.

A kereskedelmi kormány az elmúlt esztendő október utáni megjelölésén vette a magyar utak megjelölését. Elénk bizonyosság erre a balaton körüli elkészítés és több fúvonalon kiépítése és megjavítása. Döntően fontos szerepet kaptak ezek az utaknak, mert a város környékbeli, sőt a távolabbi fekvő területeken is ez a hálózat bonyolítja le a tengerszállítást. A kereskedelem tehát függetlenül a lassan magától gyorsított és különösen a mulasztást nem tűrő vasúti szállítások lebonyolítását leszi lehetővé.

Nagy vonakodásban az elmondottak rámutatnak az automobilizmus felbecsülhetetlen fontosságára és ha figyelembe vesszük az utak fokozatos kiépítését, a jövő nagyszerű perspektívát nyit.

A Királyi Magyar Automobil Club, amely az összes idevagyó kérdések irányítását kezében tartja, lankadatlan energiával küzd a fejlődésért és a gyönyörű eredmények bizonyítják legjobban, hogy a kitartó munka nem vezé kárba. A magyar automobilizmus fejlődésképeségét kétségtelesen bizonyítja az a körülmény, hogy a kocsik számbeli szaporodása semmiben sem maradt el a nyugati államok mellett. Sok mulasztást kell pótolnunk, de a fejlődés tempója mutatja, hogy feltartoztatatlanság közeledik a magyar automobilizmus teljes diadalra jutása felé.

SPORT

Nagy gólaránnyal győzött a Ferencváros és a Hungária

A Rapid lett a Középeurópai Kupa győztese A Sabaria veresége Prágában

Az első liga bajnokságairól mindössze két mérkőzést játszottak le az elmúlt vasárnap. A győzelmet mind a két mérkőzésen a favorit csapat szerezte meg, a meccsek számszerű eredménye mégis általános meglepetést keltett, mert arra sokan győzi le a Kispeszt csapatát, adig a Budai 33-asok 0:8 arányú katasztrófális vereséget szenvedtek a Ferencvároستól.

Ferencváros-Budai „33” 8:0 (5:0).
A Ferencváros csapata öt perc alatt elintézte a mérkőzést. A Budai 33-asoknak teljesen megvárt védelmeknek ugyszóval ellenállás nélkül kellett tűrnie a gólpórt, amelyet az első ször pályára lépett és lelkes ovaóciáló fogadott Bukovi által pompásan dirigált zöld-fehér csatáros zudított Zsák kapujára. A nagy gólarányú győzelem még így sem fejezi ki külön az erőviszonyokat, mert az FTC a második félidőben ugyszóval léallt.

Kezdet után a 66. percben Takács gyönyörű fejjel szerezte meg a vezető gólt és a további tizenegy perc alatt már Zsák bejött Takács (2), Szedlacek és Rázó jobb oldalán. Szűnel után a 4. percben Kohut kornerét Eichbaum kézzel üti ki, a megittelt tizenegyet Turay ér-

tékésíti góllá. A 24. percben Szedlacek szerzi meg a hetediket, majd a 42. percben Takács a nyolcadik gólt.

Hungária-Kispeszt 6:0 (3:0).

A Hungária lendületes, gólróró játékkal cáfolt rá azokra, akik már-már elpártolták a volt bajnokgyűstest. A Hungáriából különösen a Schneider-Hirzer-Jeny összestállás baloldali háromszög végzett felbecsülhetetlen munkát, míg Hirzer valóságos önmagát nulla felül. A Fedezetorban Kieber csak az első 20 percben bírta a tempót, míg Rebro a második félidőben tűnt ki. 35 volt a két hekk, de kitűnő napja volt Fehérnek is. Kispeszt nagy eszlődést keltett, a csapatban csak a Dénes-Raic-Dudás védelmi trió játéka emelkedett ki. Dudás még erőszakkal is igyekezett elnyomni a támadó szárnyakat. A legnagyobb csatlósdást azonban a csatáros keltette, amely egyetlen akcióban sem tudt kialakítani. A gólok során Hirzer tizenegyesből elért gólja nyitotta meg a másodikokl ugyancsak Hirzer, a következő keltő Opata, az ötödik pedig ismét Hirzer 20 méteres szabadrugásból, végül a hatodik gólt Skvarek szerezte meg.

A Slavia Prágában 3:1-re legyőzte a Sabariát

Prága, november 13.

(A Hétfoi Napló tudósítójának tájérat.) A Sabaria prágai revánsmérkőzése — mint az előrelátható volt — a magyar csapat vereségével végződött. A Sabaria tartalékjátékosai nem tudták megfelelőképpen pótolni a sérültek list-

táján levő játékosokat és miután a bíró nyomású ítéletei ellen sem volt orvosság,

a Sabaria 2:0-ra végződött félidő után 3:1 arányban vereséget szenvedett.

A Slavia góllját Pec, Bohor és Szvoboda lötték, míg a Sabaria egyetlen gólját Buresch rugta.

A Rapid legyőzte a Spártát

Bécs, november 13.

(A Hétfoi Napló tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap játszották le Bécsben a Középeurópai Kupa második döntőmérkőzését. A Rapid és a Sparta harcából ezután a Rapid győzött 2:1-re, 1:0 arányban végződött félidő után.

ÜLLŐI UTI PÁLYA

Vasárnap délután 2 órakor

Ferencváros — III. ker. FC

Élőte 12 órákor

Nemzeti — Sabaria

I. ligabeli mérkőzések

Az Attila a Vidéki Kupa küzdelmeiben a második helyen fordul a tavaszi szezonba.

Debrecen, november 13.

(A Hétfoi Napló tudósítójának telefonjelentése.) A Vidéki Kupa utolsó őszi mérkőzését játszották le vasárnap Debrecenben az Attila és a Bocska. A mérkőzés az Attila 6:1 (2:0) arányú pompás győzelmével végződött. A gólközpont Powling (3), Muharay (2) és Siklósi rugták, a Bocska góllövője Wampetics volt.

A II. B) profilja

vasárnapi csonka bajnoki fordulójára a vidéki csapatok vereségét hozta. Eredménye: II. ker. —Csaba 1:0, Józsefváros—Szemere 3:2, U. Törékvás—Fővárosi 2:0.

A Törékvás 4:1-re győzte le a BSE-t.

Az amatőr bajnokság Oprée-csoportjában vasárnap játszották le a két vezető-csapat, a Törékvás és a BSE bajnoki mérkőzését. A meccset a Törékvás nyerte 4:1 arányban. Meglepetést az UTE-nak a BRSC-től szenvedett 1:0 arányú veresége.

A Ferencváros öt ponttal vezet a bajnoki sorrendben.

Az első profilja bajnoki táblázata a vasárnapi mérkőzések után így alakult:

1. Ferencváros	18 pont	(31-8)
2. Sabaria	13 pont	(21-10)
3. Ujpest	11 pont	(16-7)
4. Hungária	11 pont	(23-18)
5. Kispeszt	7 pont	(17-29)
6. Nemzeti	6 pont	(13-17)
7. Bástya	6 pont	(18-13)
8. III. ker. FC	5 pont	(12-15)
9. Vassa	5 pont	(15-21)
10. Bocska	5 pont	(12-19)
11. Budai 33	7 pont	(4-21)
12. Attila	4 pont	(10-16)

HUNGÁRIA-UTI PÁLYA

Vasárnap délután 3 órakor

Hungária - Budai 33-as

Élőte 12 órákor

Vasas - Attila

I. ligabeli mérkőzés

A jelenkor legelőcsőbb üzemű teher szállító eszköze

a „VISCOR” Diesel-vontatógép

Vontat: 200 mázsa terhet.
Fogyasztása 220 gr. nyersolaj óralóerőnként

Magyarországi eladás:
Általános Műszaki, Üzemgazdasági és Autótechnikai Vállalat
Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 13.

Telefon: Teréz 221-52.

A Viscor traktorokról most — az ősi szántások befejezése után — futnak be az ország négy mintagazdaságát és földművelési részét a járművek, amelyek teljes mértékben igazolják a kitűnő és Európaszerte ismert Viscor Diesel-motorokhoz és traktorokhoz fűzött reményeket: a megbízhatóságot és a feltétlen üzemszerűséget. Ez a körülmény arra indította az Általános Műszaki, Üzemgazdasági és Autótechnikai Vállalatot, hogy a tavaszra több száz modern traktorral szerelje fel a raklárát annál is inkább, mert ezekre vonatkozólag ezidőig is már rendkívül sok előjegyzés érkezett be az igazgatóságához (Podmaniczky-utca 13.)

PAIGE
a 6-hengeres elegáns amerikai autót

tekintse meg

Vezetékvizslet:
APART AUTÓ R.-T.
Andrássy-ut 37. Telefon: 289-44.

A Fordék bejósolt hathengeres, a modern kivánalmaknak megfelelő utijúpus kocsija a jelzett határidőre nem jelent meg a piacon és a gyár jelentése szerint az csak hat-hatnyolc hónap múlva fog bekövetkezni. Az új kocsi késésének kulisszatitka az, hogy a legjelesebb motorkonstruktőrök által szerkesztett új kocsik modellje nem állta ki a próbát, mert a téves számítások folytán a kocsi hátú rész sokkal súlyosabbnak bizonyult és emiatt a kormányzás illuzióriássá vált a General Motors Company most fokozottab érvelé látoit neki az amugy is nagy elterjedésnek örvendő

Chevrolet márkájú motorok gyártásának, amely az elmúlt esztendőben Fordék teljesítményét körülbelül husz perccel haladta túl és így a két kontinens hegemoniájáért küzdő hatalmas motorvállalat közül a General Motors Company vitte el a dicőség pálmáját.

Praga Piccolo

A legalkalmasabb kisautó

Teherkocsik minden nagyságban

Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.

V. Vilmos császár ut 26-32
Telefon: Angol-Magyar Bank

A Praga Piccolo hathengeres kiskocsi nemcsak a párisi Szalon megnyitását keltett általános feltűnést, hanem Budapesten is — mint a hivatalos statisztika mutatja — nagy kelendőségnek örvend. Az Angol-Magyar Bank autószállója hozzá forgalomba a Praga Piccolo kocsikat.

GOODYEAR PNEU

Magyarországon csak 1 elegáns **AUTÓ ŪRVEZETŐ ISKOLA**

VIKTORIA AUTÓ ŪRVEZETŐ ISKOLA, BUDAPEST VI., ŪRŪRSMARTY-UTCA 53. SZÁMÚ. TELEFON: TERÉZ 213-90.

NYOMTATOTT A GLOBUS NYOMDAI MŪINTÉZET R.-T. KÖRFORGÓGÉPEIN, BUDAPEST, VI., ARADI UCCA 8. — NYOMDAIGAZGATÓ: HAVAS K.